כמים חיים

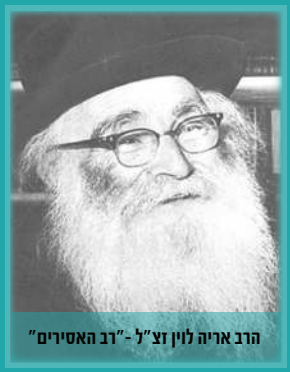
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

ו' אייר תשע"ח

פרשת אחרי מות - קדושים

דרך חיים

"ונתן אהרן על שני השעירים גורלות, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל"

(ויקרא טז, ח)

מתיאור המצוות הנעשות בשני השעירים אפשר להגיע להתעוררות בעבודת האדם עם קונו;

וכה מתאר הגאון רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל: הבה ונתאר לעצמנו את שני השעירים מובאים ביום הכיפורים לבית המקדש, שניהם שווים במראה בקומה ובדמים, ולקיחתן כאחת. והנה בא הכהן הגדול, טורף בקלפי ומעלה בידו שני גורלות. על גורל אחד כתוב לה', ועל השני כתוב לעזאזל. גורל זה קובע את עתיד שני השעירים. ומכאן ואילך נפרדות דרכיהם. השעיר אשר עלה עליו הגורל לה', עולה לקרבן. שוחטים אותו בקדושה ובטהרה, הדם הניגר ממנו נאסף אל כלי ומובא אל קודש הקדשים, שם מזים אותו בין בדי הארון ועל הפרוכת ומזבח הזהב. עור השעיר ובשרו נשרפים באש מחוץ למחנה במקום טהור.

ואילו השעיר השני אינו עולה לקרבן אלא יעמד חי...

והנה לו השעיר היה בעל דעת ומחשבה, יתכן שהיה שמח מאד בחלקו, הנה חברו ששווה לו בכל נשחט והוא נשאר לו בין החיים. אף גאווה יש בו, ראו מה ביני לבין חברי השחוט, הוא אמנם עלה על המזבח אך איבד את חייו, ואילו אני חי וקיים!

וכאשר מוליכים אותו אל ההרים שמחוץ לירושלים אף מוסיף גאווה על גאוותו, הנה יצאתי מהתחום הצר של המקדש לעולם הפתוח והרחב, חופשי אני... רגע השיא היה בעומדו שם בראש הצוק התלול, ראשו נישא לשמים בפסגת אויר הרים, ושואף מלא ריאותיו אויר של חירות וחופש, ומבט של בוז וחמלה על חברו הזבוח והשחוט.

מאליו יובן, שאילו ידע השעיר את הסיבה האמיתית מדוע מובא אל הצוק, ואילו היה חש בצפוי לו בעוד דקות ספורות, לא היה נתפס למחשבות מאין אלו. אשליותיו ותחושת ההצלחה עוד רגע מתנפצות עלי סלע, עוד רגע קט יידעו כולם מי הוא המאושר האמיתי.

תיאור זה יכול להיות ביטוי לעניין הבחירה החופשית.

המשך בעמוד הבא

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

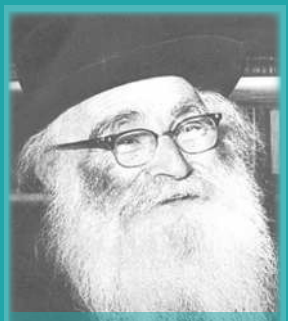

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

שתי דרכים שוות פתוחות בפני כל אחד מישראל. הדרך האחת הינה התורה והמצווה - היא מובילה את ההולכים בה ומקרבת אותם אל ה', היא האושר האמיתי. הדרך השנייה היא דרך התאווה וחיי החולין והעולם הזה על כל הבליו ודמיונותיו.

הדרך הראשונה דורשת אמנם לעתים ויתור על רצונות מסוימים, הגבלות שונות הבאות מכוח התורה והמצווה, אך זוכים אלו לחיי אושר אמיתי בעולם הזה והעולם הבא, אולם אלו שבחרו לעצמם דרך של פריקת עול אמנם נדמה להם שיש להם חיים מאושרים ומביטים אל העוסקים בתורה ובמצוות במעין ביטול ורגש של רחמים על עולם צר ומוגבל ולא נהנתן ורחב.

על כך אמרו להם רבותינו זי"ע: "אין לך בן חורין כמי שעוסק בתורה"!

סופם של השוגים בהבלם רע ומר.

פריחת הרשע הינה כפריחת השעיר המשתלח לעזאזל שבין רגע תם ונשלם אושרו המדומה, אמנם פריחת הצדיק הינה נצחית, "צדיק כתמר יפרח... עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

שבת שלום ומבורך

שלכם בהוקרה רבה

חיים אידלס

המעוניין לשלוח אל הרב אידלס שאלות הלכתיות (בלבד) מוזמן לשלוח דרך אתר:
עמותת איש צדיק היה,
מדף: שו"ת עם הרב חיים אידלס
תשובות יישלחו לשואלים ויפורסמו באתר ובעלון.

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

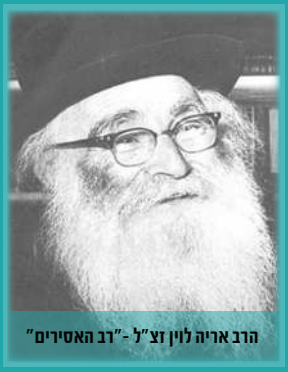
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

אמר הסבא רבי אריה:

לגר שבא להלל הזקן ובקשהו 'למדני התורה כולה על רגל אחת' השיב הלל: 'מה דעלך סאני לחברך לא תעביד', מה ששנוא עליך לחברך לא תעשה. ומדוע לא השיבו כרבי עקיבא, שהיה אומר "ואהבת לרעך כמוך" זו כל התורה כולה'?

והשיב: כי מדרגה שכזו גוי אינו מסוגל להבין...

עוד אמר:

ישנן שתי מעלות בדברי חכמינו "המעביר על מידותיו" "והדן את חברו לכף זכות", מי גדול ממי? לכאורה, זה המעביר על מידותיו, שהרי הוא חייב להתאפק ולהבליג. אולם לא כן הדבר, שהרי "המעביר על מידותיו" מעשה יפה עשה בסלחו למי שעולל לו רע, אך חברו שפגע בו נשאר בעוותו. לעומת זאת, כשאתה דן את חברך לכף זכות הרי שלא רק שהינך מתעלה, אלא גם מעלה את חברך עמך למדרגה גבוהה יותר.

(איש צדיק היה עמוד 270)

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

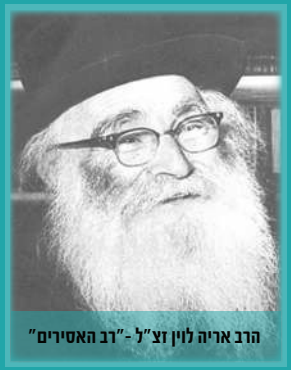
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

בימי הספירה, שהינם ימים שמחים וקדושים ויש להם דינים מיוחדים, נוהגים גם מנהגי אבלות משום מיתת תלמידי ר' עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה, והיה העולם שמם עד שבאו חמשת תלמידי ר' עקיבא והעמידו מחדש את עולם התורה. בכדי שנפנים את חומרת הדבר נהגו דיני אבלות בימים האלו.

ישנם מנהגים שונים עד מתי לנהוג באבלות; יש שנהגו את דיני האבילות עד ל"ד בעומר בבוקר, וכך הוא מנהג בני ספרד. ויש שנהגו באבלות עד ל"ג בעומר בבוקר, וכך הוא מנהג רבים מבני אשכנז. ויש שהחמירו והתירו רק ביום ל"ג בעומר עצמו והמשיכו במנהגי האבלות עד ראש חודש סיון. וכל אחד יעשה כמנהג אבותיו, שהעיקר לתת אל הלב מה סיבת האבילות - שלא נהגו כבוד זה בזה ולהתייחס בסבר פנים יפות ובכבוד הראוי לכל אדם.

אין מסתפרים בימים אלה, כאשר הנוהגים עפ"י הקבלה לא מסתפרים עד חג השבועות. נדגיש שטעם המקובלים אינו משום ימי אבלות על תלמידי ר"ע, אלא משום שאלו "ימי דין התלויים בשערות". אמנם לנשים וקטנים מותר להסתפר בשעת הצורך. כמו כן מותר לגבר לסדר את שפמו. אסור לנער קודם בר המצווה שלו להסתפר לרגל המאורע, אלא אם שערותיו ארוכות באופן שביום בר המצווה לא יוכל להניח את התפילין במקום הראוי להן.

מופיע בפוסקים הראשונים שבימים אלו אין לרקוד. הוסיפו על כך הפוסקים האחרונים שאין לשמוע כלי זמר, ואף אם לא יגיע ע"י זה לריקוד. איסור זה של שמיעת כלי זמר הוא אף דרך רדיו וכדומה. יש שאסרו אף לשמוע שירה בלא כלי זמר ('מוזיקה ווקאלית'), והמחמיר בזה תבוא עליו ברכה. אמנם שירה לשם דבקות או לימוד מותרת. מנהג העולם להקל לשמוע כלי זמר ולרקוד בסעודת מצווה, וגם בזה המחמיר תבוא עליו ברכה.

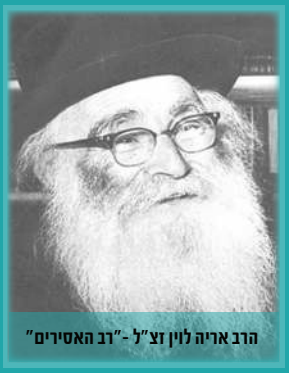
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | מדוע האשכנזים מחמירים יותר בדיני האבלות בספירת העומר?

תשובה | חושבני שהטעם העיקרי הוא משום שבני אשכנז חוו פרעות נוראות בימי ספירת העומר, מסעות הצלב של תתנ"ו התחילו בימי ספירת העומר ואלפי יהודים נשחטו ונטבחו באכזריות נוראה. מסעי הצלב כידוע התרחשו בדרך מאשכנז לכיוון ארץ ישראל. גם גזירות ת"ח ות"ט היו בימי ספירת העומר, ולפי הרישומים שבידינו נרצחו בהם כנראה רבבות של יהודי אשכנז וקהילות שלמות הושמדו. כנראה שזו הסיבה לכך שבאשכנז החמירו יותר בדיני אבלות בימים אלו.

שאלה | האם אירוסין נחשב כסעודת מצווה לעניין ספירת העומר?

תשובה | מעיקר הדין לא, כי הקישור שנעשה בין בני הזוג אינו מצד האירוסין אלא מצד ההסכמה שלהם. שהאירוסין שהוזכרו בדברי חז"ל זה מעשה הקניין שבין החתן והכלה, וכיום האירוסין הם כהסכמה גרידא. ולכן מעיקר הדין לא מחשיבים את האירוסין לסעודת מצווה.

כן יש סתירה בעניין זה בדברי מרן המ"ב, שבהלכות שבת (סי' רמ"ט סק"ט) כתב שהיא סעודת מצוה אך בהלכות יום-טוב (סי' תקמ"ו סק"ב) פסק שלא.

אולם דעת מרנן השרף מקוצק והשפת-אמת זי"ע (הובאה דעתם בפסקי תשובה מהרב פיטארקובסקי (סי' קצ"ד)) שהאירוסין נחשבים לסעודת מצווה. וחושבני שכשעושים תנאים בשעת האירוסין, ויש הסכמה בין הקדמונים שלא להפר את התנאים של השידוך, זהו קישור של ממש בחרם ושבועה ויש בזה קשר חזק כך שהסעודה נחשבת לסעודת מצווה.

יחד עם זה מן הראוי שגם מי שמיקל להחשיב את האירוסין כסעודת מצוה לעניין שירה יקל רק בשמחה ובשירה ולא בתזמורת וכלי שיר, שבזה בין כה יש מי שמחמיר גם בסעודות מצוה מובהקות.